

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม สศช. สำนักงานเลขาธิการ โทร. ๓๗๐๗,๓๗๐๘

ที่ สลก. ๓๕ /๒๕๕๔

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง สรุปผลการบรรยายพิเศษเรื่อง Building Public Trust Through Code of Ethics and Good Governance :
Sharing Expertise from Canada and the U.S.A.

เรียน หัวหน้าคณะทำงานประจำกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม (ผอ.слก.)

ตามที่ได้มอบหมายให้ดิฉันเข้าร่วมการฟังบรรยายพิเศษ เรื่อง Building Public Trust through Code of Ethics and Good Governance: Sharing Expertise from Canada and the U.S.A. เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุมจินดา ณ สงขลา อาคารศูนย์สัมมนา สำนักงาน ก.พ. นนทบุรี นั้น ขอสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์การบรรยาย

เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการขับเคลื่อนประมวลจริยธรรม และเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความพร้อมรับผิดในองค์กรภาครัฐ

๒. รูปแบบและสาระการบรรยาย

สำนักงาน ก.พ. ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญจากประเทศแคนาดาและประเทศสหรัฐอเมริกา มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ แนวทางการส่งเสริมธรรมาภิบาล ความโปร่งใสและความพร้อมรับผิดในภาคราชการของประเทศแคนาดา : ข้าราชการถือว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนให้นโยบายของรัฐบาลประสบความสำเร็จ ข้าราชการจึงต้องยึดหลักการด้านความโปร่งใส ความยุติธรรมและความเสมอภาค การมีหน่วยงานอิสระนับเป็นสิ่งดีที่จะช่วยให้การทำงานของข้าราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น แต่หากมีมากเกินไป อาจจำกัดทำให้ข้าราชการไม่กล้าเสี่ยงหรือตัดสินใจ และไม่กล้าทำอะไรเลย ดังนั้น จึงต้องจัดระบบและกลไกเพื่อช่วยสร้างสมดุลระหว่างการใช้อำนาจและการใช้ดุลยพินิจของข้าราชการให้ดี

ส่วนในเรื่องการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมนั้น ต้องระวังเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น ผู้ที่รับผิดชอบจึงต้องตระหนักและพยายามหลีกเลี่ยงตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ ต้องมีระบบคุ้มกันและดูแลผู้ให้ข้อมูล (Whistle Blower) ในกรณีที่มีการรายงานความประพฤติที่ไม่สมควรของผู้บังคับบัญชาให้ผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานตรวจสอบทราบ ไม่ให้เขารู้สึกไม่มั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่ และต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วย

สำคัญที่สุดคือ ผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าว ต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาก่อน เพราะการขับเคลื่อนเรื่องนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยเวลาและต้องเข้าใจสถานะและมุมมองของทุกฝ่าย ตลอดจนควรจัดระบบภายในให้ทุกคนได้ร้องทุกข์ได้แสดงออกถึงความไม่พอใจ หรือเมื่อเห็นพฤติกรรมไม่เหมาะสม

๒.๒ การส่งเสริมธรรมาภิบาล ความโปร่งใสและความพร้อมรับผิดในองค์กรภาครัฐ

ควรมีหน่วยงานกลางที่เป็นอิสระที่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนมารับผิดชอบในเรื่องการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ความโปร่งใสและการพร้อมรับผิดขององค์กรภาครัฐ โดยต้องมีลักษณะดังนี้ คือ มีเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กรที่เป็นกลาง มีหน้าที่ทำวิจัยและรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นเสมือนหน่วยงานกลางที่ฟังฟังได้สำหรับกลุ่มคนที่ยังไม่มีศรัทธาในองค์กรภาครัฐ ตลอดจนเป็นหน่วยงานที่ให้ความสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ ผ่านโปรแกรมต่างๆ เช่น การฝึกอบรม และโปรแกรมการสร้างภาวะผู้นำ เป็นต้น

๒.๓ การขับเคลื่อนการดำเนินการตามประมวลจริยธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา

สหรัฐให้ความสำคัญกับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายเป็นอย่างมาก และการบังคับใช้จะได้ผล ต้องมีพื้นฐานคือต้องเสริมสร้างความมั่นใจของสาธารณชนในภาครัฐและภาคราชการให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นที่พึ่งของประชาชน ทั้งในการควบคุมและกำกับกำกับการดำเนินการ ให้คนกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

ทั้งนี้ มีองค์ประกอบสำคัญในการส่งเสริมการขับเคลื่อนประมวลฯ ได้แก่ การมีกลไกสนับสนุน การมีกฎกติกาที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรม การให้ความรู้เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกฎ กติกา การติดตามตรวจสอบกฎ กติกาที่มีอยู่ว่าเอื้อต่อการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด และการมีกลไกการสร้างการบังคับใช้กฎ กติกาให้เกิดขึ้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความยั่งยืน ต้องพยายามปลูกฝังเรื่องจริยธรรมเป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ทุกคน และต้องพยายามดึงผู้นำ กลุ่มผู้บริหารในองค์กรหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งต้องพยายามขับเคลื่อนให้ประมวลจริยธรรมฯ มีผลบังคับใช้ควรต้องดำเนินการโดย ตรวจสอบแบบฟอร์มกระบวนการขั้นตอนที่ออกแบบไว้เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อผิดพลาดที่มี หมั่นรวบรวมกรณีศึกษาการแปลงประมวลฯ ไปสู่ปฏิบัติ รวมทั้งทำหน้าที่ติดตามและให้คำปรึกษาเพื่อให้การนำไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพขึ้น และต้องสร้างวัฒนธรรมให้ทุกคนเห็นความสำคัญของประมวลฯ และการนำไปปฏิบัติ เช่น ให้นำบุคลากรรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนในกรณีผู้บังคับบัญชาไม่สนใจดำเนินการเมื่อมีการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลฯ เกิดขึ้น

๓. ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การขับเคลื่อนจริยธรรมคุณธรรมใน สศช. มีผลในทางปฏิบัติ ขอเสนอเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต ดังนี้

๓.๑ จัดทำรายงานการวัดมาตรฐานความโปร่งใสขององค์กร ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประเมินผลการจัดทำมาตรฐานความโปร่งใสของส่วนราชการ ตามที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดไว้ในคู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสของส่วนราชการ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พรฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดให้องค์กรต้องแต่งตั้งคณะกรรมการฯ มีจำนวนอย่างน้อย ๕ คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและกระบวนการขององค์กร ผู้เชี่ยวชาญด้านความโปร่งใสและการตรวจสอบ ผู้แทนกลุ่มผู้ใช้บริการ นักวิชาการอิสระ และผู้แทนสื่อมวลชน มาประเมินผลความโปร่งใสและเป็นธรรมในองค์กร ก่อนเสนอรายงานต่อสำนักงาน ก.พ. ต่อไป อย่างไรก็ตาม ในกรณีของ สศช. เสนอให้นำรายงานดังกล่าวเสนอคณะกรรมการจริยธรรมประจำ สศช. พิจารณาและขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการอิสระและผู้แทนสื่อมวลชนเพื่อปรับปรุงสาระในรายงานให้สมบูรณ์ขึ้น ก่อนเสนอในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกองค์กรต้นแบบด้านความโปร่งใสของ สำนักงาน ก.พ. ต่อไป

๓.๒ มอบหมายฝ่ายเลขานุการค้นหาคำกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมใน สศช. มาเสนอคณะกรรมการจริยธรรมประจำ สศช. พิจารณา เพื่อให้เห็นการนำประมวลฯ ไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียน ท่าน รศช. เพื่อยุติ พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการข้อ ๓ ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

อาทิสุตา ๓๖ ๒๕๖๕

(นางสาวอาทิสุตา ณ นคร)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เลขานุการคณะทำงานประจำกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม